

Výroční zpráva České asociace dul za rok 2006

V roce 2006 Česká asociace dul rozvíjela aktivity vnitřní – vzdělávání dul – i vnější – veřejná vystoupení, obojí se zřetelem na svůj dlouhodobý cíl, jímž je **zlepšení situace matek, dětí, otců a celých rodin v perinatálním období**, tedy v době těhotenství, při porodu a v prvním roce dítěte. Při své práci nadále vycházíme z výzkumných studií a doporučení Světové zdravotnické organizace a Koalice za zlepšení služeb v mateřství.

Výrazným počinem ČAD roku 2006 bylo iniciování **Světového týdne respektu** k porodu, kdy se Česká republika poprvé připojila k této mezinárodní aktivitě. Při té příležitosti jsme spoluorganizovaly **návštěvu americké porodní asistentky a autorky knih Iny May Gaskin** v Praze a její vystoupení, která se setkala s nadšeným ohlasem. Duly ČAD na různých místech republiky organizovaly **besedy** s (budoucími) rodiči a informovaly o porodní péči založené na vědeckém výzkumu. Spolupracovaly jsme s Hnutím za aktivní mateřství při přípravě a realizaci multimediální výstavy Umění porodit.

V průběhu celého roku jsme byly zapojeny do **projektu Fontanela** - kurzy a vzdělávání lektorů, konzultantů a poradců v oblasti mateřství a rodičovství. V jeho rámci pět žen podílejících se na tvorbě koncepce vzdělávání dul absolvovalo rozšiřující vzdělávání v kurzu pro tutorů. Revidovaly jsme stávající obsah kurzu, vypracovaly Profil duly, podrobnou metodiku kurzu a výběrového řízení.

Samotný **kurz**, při němž se ženy teoreticky i prakticky připravují na práci duly, byl zahájen již **pošesté**. Mimoto jsme uspořádaly **rozšiřující semináře** vedené zkušenými porodními asistentkami M. Vnoučkovou a O. Riedlovou přístupné všem dulkám, stejně jako dvě intervize určené ke sdílení zkušeností v práci s klienty a kazuistikám.

Rozšiřovaly jsme **informace o porodní péči prospěšné pro matku a dítě založené na vědeckých podkladech**, jejíž součástí jsou též služby duly. Vystoupily jsme v rozhlasu, spolupracovaly s redaktory časopisů, internetového portálu a uskutečnily veřejnou přednášku v o.p.s. Gender studies. Podpořily jsme absolventku humanitních studií FF UK Bc. M. Holancovou, která na Kongresu perinatální medicíny v Praze prezentovala poster vycházejícího z její bakalářské práce s názvem „**Dula v kontextu psychologie zdraví**“. S finanční pomocí Weledy jsme vydaly **sérii tematických přání** s obrázky výtvarnice Markéty Kotkové, jejichž prodej přispívá, kromě podpory ČAD, k rozšiřování informací o přínosu ženské podpory v období kolem narození dítěte.

V roce 2006 jsme rovněž rozvíjely své mezinárodní aktivity. Nadále jsme podporovaly mladší sesterskou asociaci **Slovenské duly**. Zástupkyně ČAD V. Jirásková se účastnila dvou mezinárodních setkání – **ENCA** (European Network of Childbirth Associations) v Lucemburku a historického **setkání evropských dul** v německém Bad Wildbad, při němž byly položeny základy asociaci sdružující duly z jednotlivých evropských zemí.

V závěru roku výbor ČAD vyzval členky k většímu zapojení do práce asociace, na základě čehož se některé duly rozhodly pro převzetí dílčích úkolů.

Až do Valné hromady v říjnu pracoval výbor České asociace dul ve složení Ing. Míla Kramná (která asociaci vedla), Mgr. Vlasta Jirásková a Bc. Klára Borůvková, revizorem byla Jitka Čejková. V říjnu K. Borůvková práci ve výboru ukončila a nahradila J. Čejkovou ve funkci revizora. Novou členkou výboru se stala Petra Malá a předsedkyní výboru ČAD V. Jirásková.

Podrobný výčet aktivit:

- V průběhu celého roku 2006 pokračovalo zapojení ČAD jako partnera o.s. Aperio – Společnosti pro zdravé rodičovství do realizace projektu **Fontanela - kurzy a vzdělávání lektorů, konzultantů a poradců v oblasti mateřství a rodičovství**. Projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hlavního města Prahy v rámci Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 (tzv. JPD3) pro region hl.m. Prahy v 1. výzvě. Projekt potrvá dva roky (říjen 2005 - září 2007) a jeho cílem je vytvořit ucelený, jednotný a vzájemně kompatibilní balíček metodik a výukových materiálů pro lektory kurzů v mateřství a rodičovství (lektory předporodní přípravy), lektory pro kurzy porodních

asistentek v primární péči, lektory aktivní a vědomé přípravy na mateřství, laktační poradce a konzultantky kurzů dul.

- K. Borůvková, M. Vnoučková, V. Nováková, M. Kramná a V. Jirásková, které tvoří pracovní skupinu pro kurz pro duly, se v rámci projektu Fontanela účastnily **kurzu pro tutory**, jehož cílem je zlepšit lektorské dovednosti.
- Od ledna r. 2006 pokračovala v rámci grantu Fontanela práce na **metodice kurzu pro duly**, byl revidován obsah kurzu, vypracovány scénáře jednotlivých výukových bloků, vytvořen metodický materiál pro výběrové řízení, pro práci konzultantek a pro závěrečné pohovory, od července 2006 pracovní skupina pracovala na **skriptech pro duly**.
- Výběrové řízení do šestého běhu kurzu pro duly proběhlo v únoru.
- V březnu jsme zorganizovaly interní seminář ČAD vedený M. Vnoučkovou na téma role duly při porodu doma.
- V březnu byl ukončen pátý běh kurzu pro duly a získána zpětná vazba od účastnic.
- Šestý běh kurzu pro duly byl zahájen v dubnu, průběžné udržování a rozvoj kurzu.
- ČAD byla spoluiniciátorem historicky prvního připojení ČR ke **Světovému týdnu respektu** k porodu, který probíhal 14. až 21. května 2006.
- V rámci této události jsme se výrazně podílely na **organizaci navštěvy** proslulé americké porodní asistentky a autorky knih **Iny May Gaskin**, jejího interního semináře pro duly, porodní asistentky a lektorky, jejich návštěv dvou pražských porodnic a zejména veřejné přednášky s besedou v Městské knihovně v Praze. Vystoupení I. M. Gaskin se setkala s velkým úspěchem. Její návštěva ČR byla umožněna výše zmíněným grantem.
- V rámci Světového týdne respektu k porodu duly ČAD ve svých regionech organizovaly a uskutečnily **besedy na téma porodní péče podložené vědeckými důkazy** a v této souvislosti o přínosu práce dul, mnohdy doprovázené promítáním filmů - zejména filmy Kdo je dula (30') a Duly v Čechách (10'):
  - Dula MUDr. Vladimíra Obdržálková uspořádala besedu s promítáním filmu nazvanou Zdravě a přirozeně těhotenstvím, porodem a šestinedělím v Uherském Hradišti.
  - Radka Pavlová promítala film Darovat život v Mělníku.
  - Květa Cermanová uskutečnila besedu o doprovodu duly při porodu a promítání filmů Kdo je dula a Duly v Čechách v Táboře a v Sezimově Ústí.
  - Irena Placerová vedla besedy o dulách v Jílovém u Prahy a v Praze 4 – Kamýku.
  - Iveta Selucká vedla besedu o dulách ve Žďáru nad Sázavou.
  - Míla Kramná uskutečnila besedu s promítáním filmů nazvanou Porod s doulou v rámci výstavy Umění porodit v Praze.
  - V rámci doprovodného programu k téže výstavě Vlasta Jirásková vedla semináře s názvy Děti potřebují být kojeny, Doprovod u porodu a Posílení ženy (a jejího partnera) před porodem.
- Duly ČAD spolupracovaly s Hnutím za aktivní mateřství, které zorganizovalo multimediální **výstavu Umění porodit** v pražské Vile Portheimka, jednak při přípravných aktivitách (M. Kramná, M. Vnoučková, J. Passerin, V. Jirásková), dále při realizaci výše zmíněných doprovodných programů a také při zabezpečení provozu infocentra (V. Müllerová, O. Krajíčková, V. Hejzlarová).
- Účast na schůzkách Národního výboru kojení a na tiskové konferenci ke Světovému týdnu kojení v srpnu (V. Jirásková).
- **Vydání tematických přání** formátu A6 s reprodukcemi obrazů a básněmi Markéty Kotkové inspirovaných zážitkem přirozeného porodu. Na zadní straně přání, která mají čtyři motivy, jsou informace o ČAD. Tento projekt, jehož výtěžek půjde na podporu činnosti ČAD, finančně podpořila Weleda.

- Zorganizování závěrečných pohovorů v květnu 2006, při nichž dalších 5 dul získalo osvědčení. V ČAD máme nyní celkově **17 certifikovaných dul**.
- Podpora absolventky humanitních studií FF UK Bc. M. Holancové a prezentace posteru vycházejícího z její bakalářské práce s názvem „**Dula v kontextu psychologie zdraví**“ na Kongresu perinatální medicíny v Kongresovém centru v Praze v květnu 2006.
- M. Kramná a V. Jirásková uskutečnily **besedu o přínosu práce dul** spojenou s promítáním filmu v prostorách Gender studies o.p.s. v Praze. Setkala se s velkým zájmem.
- M. Kramná a V. Jirásková besedovaly v přímém přenosu s redaktorkami Rozhlasu 2 v pořadu Na bělidle.
- V. Jirásková byla pozvána k internetovému chatu do webzínu Žena-in.
- **Podpora** asociaci **Slovenské duly** - M.Kramná spolupracovala na výběrovém řízení, další lektorky ČAD (K. Borůvková, M. Vnoučková) byly pozvány k vedení seminářů na slovenském kurzu pro duly.
- V. Jirásková se v červnu účastnila mezinárodního **setkání ENCA** v Lucemburku, kde přednesla zprávu o dění v oblasti porodnictví v ČR a informovala o aktivitách ČAD a spřízněné asociace HAM.
- Spolupráce s redaktory časopisů při přípravě článků o dulech (Sedmá generace, Marianne...).
- Šíření letáků o práci duly a aktivitách ČAD.
- K. Minková aktualizovala a rozšířila webové stránky ČAD - zřízení e-shopu a interaktivní „návštěvní knihy“.
- Šíření textů mezinárodní iniciativy „Matce přátelských porodních služeb“ a „Deseti otázek, na které se můžete zeptat“ mezi rodičovskou veřejností.
- Příprava nového letáku o dulech a ČAD.
- Oslovení pražské porodnice U Apolináře s nabídkou uspořádat pro zaměstnance, zejména pro porodní asistentky, seminář o práci dul. Nabídka byla přijata s velkým zájmem, nicméně navzdory dohodě nás dále staniční sestra nekontaktovala.
- Navázání komunikace s advokátkou Mgr. Taťánou Řezníčkovou a využití její právní výpomoci.
- Zorganizování podzimního setkání dul a valné hromady v Praze. Součástí víkendového programu byl seminář s porodní asistentkou Olgou Riedlovou a kazuistický seminář.
- V říjnu se V. Jirásková zúčastnila **mezinárodního setkání dul** v rámci mezinárodní konference organizované americkou organizací Midwifery Today s porodní tematikou v německém Bad Wildbad. Byla ustanovena asociace Doula Europe, jejímž zakládajícím členem je i ČAD.
- Zapojení dalších dul do činnosti ČAD – např. Irena Placerová (marketing), Olga Krajíčková (fundraising), Petra Malá (knihovna), Katka Minková (webmaster, e-shop).
- Průběžné udržování kontaktů a konzultace s evropskými dulemi prostřednictvím mailing listu.
- Podány **žádosti o granty** u Slovak Czech Women's fund a Nadace ČEZ zaměřené jednak na osvětovou činnost, jednak na propracování kurzu pro poporodní duly. (Přestože žádosti splňovaly všechny náležitosti, pro vysoký počet žadatelů nebyly vybrány a příspěvky na svoji další činnost jsme nezískaly.)
- V prosinci se pracovní skupina projektu vzdělávání (M. Kramná, V. Jirásková, K. Borůvková, M. Vnoučková, V. Nováková) zúčastnila první supervize vedené psychologem dr. Šiklem a členky výboru (V. Jirásková, M. Kramná, P. Malá) supervize s psychologem dr. Kinkorem.
- Výbor ČAD vypracoval podrobný rozpis svých aktivit. Cílem je zpřehlednění zodpovědnosti za jednotlivé činnosti a možnost delegovat práci na další spolupracující osoby.
- V prosinci se zástupkyně ČAD účastnila setkání se spřízněnými asociacemi Hnutí za aktivní mateřství, o.s. Aperio – společnost pro zdravé rodičovství a Unie porodních asistentek, při

kterém došlo k dohodě o společné Iniciativě NORMÁLNÍ POROD, která má přivést pozornost odborné i široké veřejnosti k prosazování péče založené na vědeckém výzkumu a podporované Světovou zdravotnickou organizací.

- Adventní večírek dul se v přátelské atmosféře konal v prosinci v centru Vlčí mák v Praze.

Statistika za rok 2006

39 dul ČAD pracovalo s 1028 matkami. Jen v těhotenství a v šestinedělí duly ČAD doprovázely 342 klientek, plný doprovod (v těhotenství, při porodu a v šestinedělí) poskytly 214 klientkám. Duly ČAD byly přítomny u 216 porodů, z toho 201 porodů proběhlo vaginálně a 15 císařským řezem. Duly ČAD doprovázely ve 26 porodnicích v ČR.

Plány na nejbližší období

- Vstoupit v jednání se státními úředníky ohledně uznání práce duly jako samostatné profese, např. v rámci Živnostenského zákona.
- Vydání nového letáku o dulách.
- Úvahy o zorganizování kurzu pro poporodní duly.
- Věnovat pozornost fundraisingu.
- Besedy vedené dulami v jednotlivých regionech.

Vypracovala Vlasta Jirásková, duben 2007